

— Постараюся, — відказала я і послала гномикові очима привітання.

— І я тебе радо вітаю, — відповів той, усміхнувшись у бороду.

А ви спробуйте вранці з усіма вітатися — тільки очима та посмішкою. І люди, і звірята, і навіть квіти в саду відчують ваше привітання. І побажають вам теж доброго ранку. Тоді ранок буде добрим для всіх на світі!

Анатолій Костецький

ГОЛОВНА ПРОФЕСІЯ

Спитай у тата
чи у мами,
які професії у них, —
професій в світі
є чимало,
сповна їх вистачить
на всіх.
Та є одна
поміж професій,
якої вчать
всі в житті,
яка для кожного —
найперша,
якої вчишся зараз ти.

Учитель, лікар
чи геолог,
письменник, слюсар
чи кресляр —
**всі називають головною
одну професію:
школяр!**
Бо всім відомо,
що без школи, без знань,
що мушиш там набуть,
не станеш
у житті ніколи тим,
ким з дитинства
мрієш быть.

Чи погоджуєшся ти з головною думкою вірша?

Марія Хоросніцька

УЧНІВСЬКА ТУРБОТА

Кажуть тато мій і мама:
«Як важка шкільна програма,
то ж не думай про забави!»
Ось які у мене справи.
Я задумався поважно.

Добре вчитись — дуже важно,
але що це за робота,
як гуляти є охота!..

Ой ви, дітки любі й славні,
ваші смутки — безпідставні!
Добре вчитись — це не значить,
що не можна грати в м'ячик,
що ховатись слід від мами
із цікавими казками.

**Все встигає той зробити,
хто уміє час цінити.**

Яку пораду дає поетеса? До чого це тебе спонукає?
Порадься з учителем, батьками, як краще використовувати свій час.

Нузёт Умэров

ПРО КНИЖКУ

Дбайливо
тонесеньку книжку гортаю.
Рядок за рядочком
квапливо читаю.

Багато про що
я довідаюсь з книжки:
про лева, жирафа,
ведмедя та мишку.

Про гори круті
та бурхливі ріки,
про джунглі густі
та пустелі великі.

Про синіх китів,
про акул і дельфінів,
про хижих касаток
і добрих пінгвінів.

Про північ, про південь
читаю невпинно,
про ближні країни
й далекі країни.

Гортаю, гортаю сторінки,
мов диво, —
**весь світ в собі книжка
вмістила дбайливо.**

*(Переклад з кримськотатарської
Ольги Тимохіної)*

Зверни увагу на виділені слова. Як би ти розкрив їх значення?

ЗМІСТ

Для тебе, читайлику! 3

ВЕРЕСНЕВА СТЕЖЕЧКА

<i>Максим Рильський. Вересень.....</i>	4
<i>Надія Мовчан-Карпусь. Вереснева стежечка .....</i>	4
<i>Марійка Підгірянка. Школо наша, школо... ..</i>	4
<i>Віра Верба. Рідне слово .....</i>	5
<i>Марія Чумарна. Доброго ранку! .....</i>	5
<i>Анатолій Костецький. Головна професія .....</i>	6
<i>Марія Хоросницька. Учнівська турбота .....</i>	6
<i>Нузет Умеров. Про книжку .....</i>	7
<i>Марія Пригара. Дівчатка .....</i>	8
<i>Андрій Коцюбинський. Трішки .....</i>	8
<i>Лідія Повх. В їдальні.....</i>	9
<i>Михайло Слабошпицький. Норвезький кіт у намисті .....</i>	9
<i>Василь Плахотников. Ігор Січовик. Мовні цікавинки .....</i>	15
<i>Остап Вишня. Любіть книгу.....</i>	16
<i>Анатолій Костецький. Як зробити день веселим. ....</i>	18

В ОСІННІ БАРВИ-ШАТИ ВДЯГЛИСЬ ЛІСИ Й ПОЛЯ...

<i>Олена Пчілка. Як швидко літо проминуло! .....</i>	19
<i>Катерина Перелісна. Золота осінь. ....</i>	20
<i>Василь Сухомлинський. Як починається осінь.....</i>	20
<i>Юрій Збанацький. Щедра осінь. ....</i>	21
<i>Микола Вінграновський. Ластівко біля вікна... ..</i>	22
<i>Михайло Левицький, Грицько Бойко. Скоромовки. ....</i>	22
<i>Василь Сухомлинський. Яблуко з осіннього саду.....</i>	23
<i>Василь Сухомлинський. Хризантема й цибулина.....</i>	24
<i>Степан Жупанин. Осіння пожежа. ....</i>	25
<i>Анатолій Качан. Дві сороки з горобцем... ..</i>	25
<i>Ліна Костенко. Білочка восени.....</i>	26

<i>Ліна Костенко. Іще не сніг...</i>	26
<i>Ганна Чубач. Біла чапля.</i>	27
<i>Наталя Забіла. Журавлик.</i>	28
<i>Марія Познанська. Жоржини.</i>	29
<i>Любов Забашта. Сівачі.</i>	29

КАЗКИ НАРОДІВ СВІТУ

<i>Коржик (Українська народна казка)</i>	31
<i>Хитрий півень (Українська народна казка)</i>	33
<i>Вовк та собака (Українська народна казка)</i>	34
<i>Оселедець і камбала (Польська народна казка)</i>	34
<i>Чому кіт умивається тільки після обіду?</i> <i>(Казка народів Африки)</i>	38
<i>Лисиця і яструб (Шотландська народна казка)</i>	38
<i>Вовк та олень (Естонська народна казка)</i>	39
<i>Сонячна квітка (Казка індіанців Північної Америки)</i>	40

ЩО ПОСІЄШ, ТЕ Й ПОЖНЕШ

<i>Василь Сухомлинський. Що посієш, те й пожнеш</i>	42
<i>Платон Воронько. Про стежечку</i>	43
<i>Алла Потапова. «Чемний» Миколка</i>	43
<i>Галина Малик. Королівство Ану</i>	45
<i>Валентина Осєєва. Чарівне слово</i>	47
<i>Валентин Чемерис.</i> <i>Чорна кішка, або Магічне число «сім»</i>	50
<i>Тетяна Полякова.</i> <i>Дівчинка, яка постраждала за правду</i>	52
<i>Анатолій Григорук. Знає кіт, чие сало з'їв</i>	54
<i>Марія Чепурна. Золота хвилина</i>	55

ЧИТАЄМО У РІДНОМУ КОЛІ

<i>Богдан-Ігор Антонич. Що це є Батьківщина?</i>	57
<i>Роман Завадович. Українська мова</i>	58
<i>Василь Сухомлинський.</i> <i>Скажи людині: «Доброго дня!»</i>	58
<i>Бабуся (З журналу «Барвінок»)</i>	59

<i>Засиль Сухомлинський. Гостини.</i>	59
<i>Марія Чумарна. Хто варив борщик?</i>	60
ВЕСЕЛЕ СЛОВО.	
<i>Друзі (З народного)</i>	61
<i>Василь Заєць. Дві душі</i>	61
<i>Анатолій Григоруk. У гурті й пісня в лад іде</i>	62
<i>Віктор Кордун. Як мама пісню заведе...</i>	64
<i>Олекса Воропай. Святвечір</i>	65
<i>Марія Хоросницька. Щедрий вечір</i>	66
<i>Михайло Слабошпицький. Чумаки</i>	67
<i>Антоніна Мовчун, Лариса Соловець. Канів</i>	68
<i>Володимир Лучук. Рушник</i>	69

КРИШТАЛЕВА ЗИМОНЬКА В СРІБНІМ КОЖУШКУ...

<i>Олександр Копиленко. Перші сніжинки</i>	70
<i>Василь Довжик. Акровірш</i>	71
<i>Максим Рильський. Зимовий ранок</i>	71
<i>Олександр Олесь. Снігурі</i>	72
<i>Василь Заєць. Що це?</i>	73
<i>Остап Вишня. Фазани</i>	73
<i>Валентина Юрченко. Друзі</i>	75
<i>Віра Багірова. Лист до Чудотворця</i>	76
<i>Лідія Повх. З Новим роком!</i>	77
<i>Дмитро Чередниченко. Новий рік</i>	78
<i>Анатолій Качан. Новорічна пригода</i>	79
<i>Костянтин Ушинський. Витівки бабусі Зими</i>	79
<i>Вадим Скомаровський. Чому Лютий короткий</i>	81

КАЗКИ УКРАЇНСЬКИХ І ЗАРУБІЖНИХ ПИСЬМЕННИКІВ

<i>Наталя Забіла. Корінці та вершки</i>	83
<i>Наталя Забіла. Два морози</i>	85
<i>Оксана Іваненко. Кисличка (Скорочено)</i>	88
<i>Марія Чумарна. Боброва сімейка</i>	95
<i>Михайло Слабошпицький. Хлопчик Валь</i>	97

<i>Ганс Крістіан Андерсен. П'ятеро з одного стручка</i>	100
<i>Енід Блайтон. Знамените каченя Тім (Скорочено)</i>	104

ДОПИТЛИВИМ ЧИТАЧАМ

<i>Володимир Сосюра. Сходить день і знову гасне</i>	113
<i>Олекса Кобець. Хотів я знати...</i>	114
<i>Наталя Забіла. Чотири пори року</i>	115
<i>Дмитро Павличко. Плесо</i>	117
<i>Дмитро Павличко. Квітка</i>	118
<i>Едуард Шим. Ось так розпускається мак</i>	119
<i>Дмитро Білоус. Незвичайна лікарня</i>	120
<i>Алла Коваль. «Пішла киця по водицю...»</i>	121
<i>Фломастер (З журналу «Джміль»)</i>	124
<i>Скріпка для паперу (З журналу «Джміль»)</i>	124
<i>Навіщо вимірювати час? (З журналу «Малятко»)</i>	125
<i>Чому птахи співають? (З популярної енциклопедії для дітей «Дітям про все на світі»)</i>	126

ВСЕ НАВКОЛО ЗЕЛЕНІЄ...

<i>Дмитро Павличко. Мамина рука</i>	128
<i>Вадим Скомаровський. Пролісок</i>	128
<i>Марія Познанська. Зелена повінь</i>	129
<i>Марія Познанська. Погойдатися горобчик захотів</i>	129
<i>Марія Познанська. Грім</i>	129
<i>Олександр Копиленко. Сади цвітуть</i>	130
<i>Олекса Палійчук. Лічилка</i>	130
<i>Надія Кир'ян. Котики</i>	131
<i>Світлана Кузьменко. Мамин день</i>	132
<i>Леся Мовчун. Казка про мам</i>	133
<i>Дмитро Павличко. Калачі</i>	134
<i>Микола Сингаївський. Ромашкове сонце</i>	135
<i>Микола Сингаївський. Веселка на долоні</i>	136
<i>Катерина Перелісна. Песик і хлопці</i>	136
<i>Максим Рильський. Річка</i>	138
<i>Ганна Чубач. У селі в бабусі</i>	139
<i>Василь Марсюк. Вечорниці</i>	140

ДОЩ ІЗ КРАПЛІ ПОЧИНАЄТЬСЯ...

<i>Микола Сингаївський. Невмируща трава</i>	141
<i>Михайло Стельмах. Сонце стукає в віконце</i>	141
<i>Надія Кир'ян. Посади деревце</i>	142
<i>Тамара Коломієць. Джерельце</i>	143
<i>Платон Воронько. На кораблику</i>	143
<i>Анатолій Качан. Майстер Молоток</i>	144
<i>Андрій М'ястківський. Мудра голка</i>	145
<i>Олександр Пархоменко. Детимам і Явсесам</i>	146
<i>Микола Стеценко. Запізналася</i>	146
<i>Андрій Коцюбинський. Синичка і ключка чемпіона</i>	147
<i>Василь Довжик. Микола Романченко. Акровірші</i>	149
<i>Юрій Ярмиш. Добрий клен</i>	150
<i>Василь Сухомлинський. Чого синичка плаче?</i>	151
<i>Володимир Лучук. Чорний жук</i>	152
ВІДГУКИ ПРО ПРОЧИТАНЕ	153

Відповіді на загадки:

- с. 17 — ведмідь, дятел, їжак;
- с. 29 — поле;
- с. 71 — сніг, річка;
- с. 126 — час, календар;
- с. 139 — літо.

